IV. Unitatea Creștină, Soluția logistică, Coordonatele ortodoxe ale dialogului ecumenic (Necesarul)

Ep. 6, Dialogul ecumenic, o abordare sistemică de rezolvare. Partea 3 – Istoria nu poate duce această discuție

August 2025

Doru Nastasă

Unitatea Creștină, Ep. 6, Soluția logistică – Necesarul. Ecumenismul, o abordare sistemică de rezolvare

Partea 3 - Istoria, printr-o abordare nesistemică, nu reușește să rezolve problema. Limita istoriei. Istoria nu mai poate continua discuția, a atins o limită de abordare a problemei, tocmai datorită lipsei sistemelor necesare discuției. Și ce ne trebuie aici în continuare este de o deschidere a discuției.

August 2025, Doru Nastasă

Ep. 6, Partea 3. Istoria, printr-o abordare nesistemică, nu poate duce această discuție

Cuprins

1. Limitele istoriei şi un apel general la trezire. A ajunge „la zi”
2. Istoria a pierdut lupta cu problema unităţii creştine
3. Fără integrare şi fără infuzie din prezent, istoria va cădea în desuetitudine în această problemă
4. Epuizarea istoriei, o realitate. A „stoarce” din istorie vreo picătură nouă nu ajută. Soluţia nu este istoria
5. La masa de soluţionare trebuie să fie Prezentul
6. Trebuie lucrat pe curat în dialogul ecumenic. O teologie nouă, de la zero, în unitate şi identitate
7. Forumul reprezentativ al discuţiei. Poziţionarea faţă de problemă
8. O teologie intermediară necesară problemei. Trecutul nu se poate muta singur în prezent
9. Competenţa istorică te blochează şi te condamnă la a nu rezolva subiectul
10. Problema trebuie ridicată la un nivel mai sus, conceptual şi sistemic. Istoria nu poate face asta.

1. În toată această poveste discutăm despre limitele istoriei. Apel general la trezire: nu avem tezele necesare discuției. A ajunge „la zi”

1. Istoria este un fundament nu un absolut. Este o treaptă către prezent. Biserica are totdeauna un prezent.
2. Cineva trebuie să fie realist și să tragă/mute linia imaginară teologică de completitudine, presupusă a fi la 80% acolo unde este de fapt, la 20-40%. E mai la stânga nu la dreapta. Spre mai puțin nu spre mult.
3. Cineva trebuie să spună cineva „aceasta este limita istoriei”. Aici se oprește istoria. Fără supărare și condamnare trebuie înțeleasă și asumată limita istoriei.
4. Istoria a mers până la 20-40%, prezentul trebuie să aducă tezele la 60-80%. Trebuie să spună cineva *asta este în istorie*, *asta este în prezent*, să facă ordine între istorie și prezent.
5. Așa cum în cultura actuală a existat o dezvoltare științifică majoră, teologia nu a avut acest lucru și nu a reușit să ajungă „la zi”. Nu a cunoscut o dezvoltare, deoarece o dezvoltare presupunea integrare, și prin natura circuitului teologic, acesta este închis și nu are intern această capacitate de deschidere.
6. **Apel general de trezire: să ne trezim, pentru că nu avem tezele.** Aceasta este problema de rezolvat. Restul este autominţire și patriotism ortodox, nerealism visător. Sfinții Părinți, Sfinții Părinți, este corect, dar mai trebuie, mai pune ceva pentru a dezvolta ce este acolo.
7. **Afirmația fundamentală a discuție rămâne: noi nu avem tezele.** Problema rămasă este cum descâlcim prin abordare sistemică ce a fost în istorie rămas deschis.

2. Istoria a pierdut lupta cu problema unității creștine. Creta este Sinodul în care se vede acest lucru

1. Trebuie să facem această afirmaţie pe faţă şi să o explicăm. Lupta aceasta este pierdută de istorie şi trebuie regândită. Nu mai este nimic de făcut prin istorie. **Este suficient, ajunge. Trebuie să ne mutăm cu discuţia în prezent.**
2. Ecumenismul actual este doar o speranţă iluzorie că s-ar putea rezolva ceva, în contextul unui efort cum nu există în istoria Bisericii, efort care în mod egal ne expune pe noi la cădere.
3. Şi aici următoarea întrebarea care trebuie pusă este: poate istoria să producă o abordare sistemică, la nivel de sisteme, inginerească? Are istoria resursele interne să rezolve această problemă? Răspunsul este nu.
4. Istoria duce o luptă furibundă, în mod greşit, pentru a soluţiona problema, fără a avea în mod real şanse de izbândă. Este mai mult o luptă pentru autodovedire, decât pentru soluţionare. Trebuie să încercăm şi noi încă o dată, deşi e clar că nu se poate. Ecumenismul este doar o încercare a istorie de a se dovedi pe sine, nu este ceva fezabil.
5. Instituţia nu are nicio opţiune de soluţionare, decât consumul de resurse. Instituţia este la nivelul istoric al problemei şi nu poate rezolva problema.
6. Unica opţiune instituţională este consumul inutil a mii de teologi pe frontul dialogului.

3. Fără integrare și fără infuzia unei părți din cultura actuală, istoria va cădea în desuetitudine în acest subiect

1. Problema unității creștine, lipsa perspectivei integrării largi, arată că Ortodoxia este rămasă blocată în istorie și că nu sunt puse la nivel instituțional mecanisme de acord cu prezentul.
2. O sinergie de lucru pe acest subiect trebuie promovată prin aducerea de oameni din afară, pentru a aduce o contribuție și mentalitate prezentă.
3. Literatura teologică e ușor de învățat. Să înțelegi lumea și mentalitatea de astăzi este o competență egal de folositoare. Prezentul și teologia trebuie să se întâlnească într-o sinergie. Teologia nu poate rămâne sub apanajul istoriei. Dacă tu nu ai la fața locului oameni din alte domenii, care să gândească în mod corect pe anumite sisteme și competențe, cine o să îți spună ție „discuția asta trebuie tratată prin integrare și uită-te în direcția aceea”? Dacă tu nu îi ai la fața locului pe aceștia din afară cine să îți zică „mai trebuie ceva”?
4. Trebuie un obiectiv fotografic cu un unghi vizual mai larg. Degeaba ai o lentilă istorică, un câmp vizual redus. Câmpul vizual al discuției trebuie lărgit prin integrare pentru a se vedea mai bine și mai clar subiectele discutate. Rezoluția istorică a argumentelor, prin obiectivul istoric, nu este suficientă pentru convergență. Astăzi există sisteme-obiective care pot aduce diferite discuții la cu totul alt nivel de calitate a analizei, imaginii și pot aduce convergență. Schimbă obiectivul, ca să vezi mai bine. Mai pune un filtru de analiză diferit, schimbă oamenii care fac analiza și stilul de ancorare în istorie.
5. Raportul față de istorie este de unitate și identitate, nu de copiere integrală, de recapitulare fără dezvoltare. Nu poți rămâne blocat în istorie în discuția asta, altfel rămâi în orizontul teologic istoric.

4. Epuizarea istoriei, o realitate. În loc să aduni din istorie vreo nuanță, mai bine aplici o strategie de forță brută/consum, dar pe aceste sisteme

1. În Ecumenismul actual se caută acul în carul cu fân, poate găsește cineva în istorie soluția și o nuanță teologică să dea valoare discuției. Este un fel de concurs pentru găsirea unei idei geniale sau a virgulei teologice, a nuanței teologice care să dea valoare istoriei și să rezolve problema.
2. Orice manager îți spunea așa: identifică în mod corect sistemele, fă o problematizare corectă la nivelul sistemelor, scrie pe hârtie lista problemelor, pune 500-1000 de oameni pe problemă, pune 20-50 mil. euro buget pentru 5-10 ani și adoptă o altă strategie instituțională pentru a rezolva problema.
3. Pune 100 de manageri de program într-o sală să discute problema 2 săptămâni și rezultatul va fi cu totul altceva decât se vehiculează instituțional astăzi în Ecumenism. Ce o să producă oamenii aceștia va fi de speriat la nivel de management și organizare.
4. Pune 100 de argumentatori să lucreze în protestantism.
5. Pune 100 de experți în management organizațional în primat vs. sinodalitate.
6. Trebuie evitată abordarea de genul „învățată istoria, literatura teologică istorică, în izolare”. Raportul de identitate, nu de copiere față de istorie.
7. Forța brută pe analiză nestructurată va duce tot la analiză nestructurată, la folclor teologic de aceeași natură.
8. A „stoarce” istoria de vreo picătură suplimentară de esență, pentru a rezolva vreun subiect este inutil.
9. Un realism în care **tragem linie pe istorie și spunem NU SE POATE** este necesar discuției.

5. La masa de soluționare trebuie să fie prezent Prezentul

1. Dacă începem discuția la nivel de management de program, ce trebuie să facă între primii pași un manager de program? Este să identifice sistemele și competențele necesare discuției și să creeze niște prim pași ai discuției. Să adune oamenii relevanți discuției. Se începe cu domeniile de competență, nu cu ierarhia. Ierarhia nu are ce să caute în discuție decât în etapa finală, de instituționalizare.
2. Trebuie început cu sistemele necesare discuție, nu cu ierarhia. Ierarhia este utilă pentru instituționalizare, este un participant marginal al rezolvării problemei. Instituționalizarea este o fază ultimă/marginală a discuției.
3. Participanții autentici sunt cei care vor contribui la arhitectura de soluționare și soluționare, și aceștia sunt contribuitorii autentici. Pentru a ajunge la discutarea pe larg a arhitecturii de soluționare ai nevoie să identifici cât de cât sistemele necesare discuției.
4. Prezentul trebuie să fie prezent la masa discuțieI. Prezentul, în diferite sisteme, trebuie să participe la această masă a soluționării problemei. El are autoritatea autentică asupra acestei soluționări.
5. Un impuls în direcția corectă trebuie dat aici. Undeva istoria va trebuie confruntată de prezent și va trebui să existe o schimbare de paradigmă, de abordare a discuției. Undeva trebuie să existe o discuție serioasă istorie vs. prezent. Și asta se va face la nivelul sistemelor de analiză prezente și a nivelului de informație din istorie. Cine va face asta va fi cineva din prezent. Problema se rezolvă cu prezentul la fața locului.
6. Soluționarea se va face cu ceva din prezent, nu din trecut. Istoria are o parte din discuție, iar prezentul cealaltă parte. Cealaltă jumătate a discuției va fi construită din prezent. Tot va trebui să avem în teologie discuția aceasta despre limita istorică, ce avem și ce nu avem. Cineva trebuie să înceapă această discuție. Avem mult mai puțin decât ne așteptăm.

6. Trebuie lucrat pe curat în dialogul ecumenic. O teologie nouă, de la zero, în unitate şi identitate

1. **Trebuie lucrat pe curat, de la zero, de la capăt, în unitate şi identitate cu istoria.**
2. **Trebuie o teologie intermediară, dezvoltată de la zero, prin aceste sisteme, dedicată dialogului ecumenic, care să asigure vizibilitate în diferite subiecte.**
3. Trebuie discutat în exterior dar pe o teologie de la zero.
4. Nu se va putea descurca subiectul şi dialogul ecumenic prin istorie. Este prea mult şi prea încâlcit ce este acolo.
5. Trebuie o casă nouă, o construcţie nouă, construită după reguli sistemice, nu popular. Trebuie făcută cu arhitectură, plan şi reguli bine stabilite. Îţi trebuie o casă nouă teologică, făcută după nişte reguli bine puse la punct, care să fie înţelese de toţi.

7. Forumul reprezentativ al discuției. Poziționarea față de problemă

Poziţii faţă de problema Ecumenismului

1. Autori ai soluţiei – sunt cei care au problematizat şi adus o soluţie relevantă, admisă ca soluţie de Biserică. Nu avem astăzi autori pe subiectul unitate creştină şi Ecumenism.
2. Contribuitori majori/relevanţi – cei care au contribuit la discuţie, în direcţiile problematizare, teologie şi management. Nu neapărat teologi.
3. Experţi din domenii specifice, management, management organizaţional, argumentare, comunicare, altele.
4. Critică specifică – cei care cunosc detaliat subiectul şi pot aduce o critică relevantă, în diferite zone. Nu neapărat teologi.
5. Critică generală – cei care cunosc la nivel general subiectul. Nu neapărat teologi.
6. Credincioşii – cei care asumă şi participă la tot ce se întâmplă în Biserică, cei care păstrează şi lucrează toate ale Bisericii.
7. Instituţionalizare - pentru normare şi adoptare canonică, direcţionare coerentă a Bisericii, pe baza unui plan şi a unei soluţii.

Astăzi nu avem un forum reprezentativ al discuţiei, prezentul, tocmai pentru că istoria blochează abordarea prin monopol instituţional, refuzând integrarea largă. Astăzi instituţia refuză să asume soluţia unităţii creştine, care este doar într-o abordare integrativă.

8. Trecutul nu se poate muta singur în prezent. O tranziție necesară, posibilă doar din prezent. O teologie intermediară

1. Undeva în cultura actuală există soluția problemei unității creștine și poate fi pusă la punct soluția problemei convergenței argumentelor teologice. Ce se întâmplă astăzi cu această discuție este că teologia nu are deschidere suficientă față de cultura actuală.
2. Ne trebuie o teologie intermediară, la un alt nivel de claritate, care să dea putere mai mare argumentelor teologice istorice.
3. Acest proces de tranziție către o teologie intermediară este un proces teologic larg, care ar trebui înțeles și asumat instituțional.
4. Unitatea creștină se va rezolva într-o teologie intermediară, cu accent pe claritatea câtorva puncte necesare dialogului. Nu putem rescrie întreaga teologie, dar putem clarifica mai atent câteva dintre punctele rămase deschise în discuție. Trebuie să clarificăm 20% din teologie, pentru convergență.
5. **Dacă teologia este beneficiarul aceste probleme nu înseamnă că este și autorul soluției. Trebuie atenție la acest punct.**
6. Vin vechi în butoaie vechi, vin nou în butoaie noi. Avem o învățătură deja în acest sens. Trebuie ca prezentul să își aducă o contribuție relevantă la discuție. Și asta prin oameni din prezent, nu prin oameni pierduți în trecut, puși și forțați să se adapteze și să se mute deplin în trecut, printr-un circuit teologic dominat de trecut.
7. Este nevoie de o discuție reală cu prezentul, nu doar declarativă. Discuția aceasta trebuie să aibă loc în mod real, nu doar teoretic, pentru delectare academică. Este o discuție de aplicare, practică, nu doar o teorie frumoasă pe hârtie.
8. Trebuie o generație de „azi”, care să tragă istoria în prezent.

9. Competența istorică te blochează în soluționare și te condamnă la a nu rezolva subiectul

1. Competenţa istorică te blochează într-un sistem care nu poate soluţiona problema.
2. Este o condamnare la limitările şi abordarea unui sistem care nu poate prin sine să suporte această problemă.
3. Cine intră în teologie şi învaţă cutumele şi principiile stilului teologic actual, este condamnat la a nu rezolva problema.
4. Subiectul nu poate fi rezolvat decât din afară, din cultura exterioară.
5. Sunt prea puternice lipsurile pentru a putea fi compensate prin forţă.
6. O lume întreagă centrată în dogmă şi administraţie, care nu reuşeşte să se acordeze cu lumea exterioară. O cultură izolată de exterior, care nu poate să îşi înţeleagă propria limită. Asta este de fapt teologia, o cultură în sine care nu se poate actualiza.
7. Teologii nu produc gândire sistemică, ci dogmatică.

10. Problema trebuie ridicată la un nivel mai sus, la nivel conceptual şi sistemic. Istoria nu poate face asta

1. Cine îţi urcă ţie problema la un nivel mai sus, când toţi sunt la nivelul istoric? Cei din aceste sisteme, care pot gândi problema conceptualizat şi generalizat.
2. Istoria este captivă unui nivel al problemei care are doar 20-40% din discuţie. Adu oameni din competenţele acestea şi lasă-i să incrementeze pe problema asta până o scot la capăt. Ca metodă, organizare, argumentare, ca întreg.
3. Puţină deregularizare, descentralizare, deschidere în discuţii, rezolvare în format deschis şi printr-un forum mai larg, ar ajuta cu siguranţă, ar potenţa discuţia. O efervescenţă autentică de soluţionare (nu de compromis, precum cea actuală) s-ar face prin deschidere, nu prin monopol. Este nevoie de soluţionare, nu de compensare şi nu de comasare a unor armate de teologi pe un sistem istoric.
4. Nu face instituţia, o să aducă Biserica soluţia problemei.
5. Trebuie să lucreze în această problemă oameni din aceste sisteme, sau să se facă un acord, să se găsească o variantă de acord cu aceste domenii. Nu se poate ca teologii să producă la nesfârşit producţii în afara domeniului de competenţă. A inventa lucruri din sisteme care ar trebui să fie altfel nu ne ajută.
6. Teologie nontehnică – tu nu ai modelarea specifică de domeniu dar totuşi produci vorbire populară, care nu va putea niciodată să aibă precizie, acurateţe specifică. Şi de asta tezele devin teze care nu au instrumentul corect de analiză şi sunt doar descrieri populare şi generale pe diferite puncte.
7. Istoria este pierdută în pădurea acestei probleme şi nu poate vedea „pădurea” din cauza copacilor.

Unitatea Ortodoxă

Mulţumesc tuturor care au avut răbdarea să urmărească acest podcast.
Podcasturile sunt publicate pe platforma Unitatea Ortodoxă, youtube şi site.
Doamne ajută.

Unitatea Ortodoxă

Platformă ortodoxă de dialog pentru problemele mari ale Bisericii

YouTube: @unitatea-ortodoxa
Web: https://unitateaortodoxa.ro